

ADI: SOYADI:	2022-2023 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ATATÜRK ORTAOKULU 6. SINIF SOSYAL BİLGİLER 1.DÖNEM 1.ZEP SINAVI	SINIFI NO: PUAN:
-----------------	--	---------------------

1.

TANIM: Ön yargı; bir kimse ya da bir olayla ilgili yeterli kadar bilgi sahibi olmadan önceden düşünülen bir takım yargılara veya kararlara varma durumudur.
DURUM: Ön yargılar; genellikle fiziksel farklılığı olan, kültür, din, sosyo-ekonomik yapı ve cinsiyet farklılığı gibi sebeplerden kaynaklanmakta olup insanlar arasında etkileşim ve iletişimin azalmasına sebep olmaktadır.
ÖNLEM:

Tanım ve durum birlikte düşünüldüğünde ön yargıya karşı alınabilecek önlemlerle ilgili boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Empati anlayışı gelişmeli
- B) Duygusal bağlar güçlenmeli
- C) Bireysellik ön plana çıkarılmalı
- D) Karşılıklı saygı ve hoşgörü anlayışı oluşturulmalı

2. Sivil toplum kuruluşu (STK), insanların toplumdaki herhangi bir ihtiyacı karşılamak için gönüllü olarak bir araya gelerek kurdukları dernek, vakıf ve sendika gibi oluşumlara denir. Yaptıkları çalışmalarla toplumda dayanışmanın oluşmasına katkı sunarlar. Çalışanlar gönüllü olarak faaliyette bulundukları için maaş almazlar. Toplumda birlik ve beraberliğin güçlenmesine fayda sağlarlar.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi sivil toplum kuruluşlarının yaptığı çalışmalar arasında yer almaz?

- A) Yoksul ve kimsesiz ailelere destek olması
- B) Toplum sağlığı ile ilgili kanunlar çıkarması
- C) Maddi zorluk çeken öğrencilere burs vermesi
- D) Doğal varlıkları koruyucu çalışmalar yapması

3. Mete Han, Çin'e karşı millî bir siyaset izlemişti. Buna göre Hun Devleti, Çin'i savaş gücü ile baskı altına alacak, devletin ve halkın ihtiyaçları vergi veya ticaret yoluyla Çin'den sağlanacaktı.

Buna göre Mete Han'ın, izlediği siyaset ile aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

- A) Çin halkını Türkleştirmeyi
- B) Çin'e üstünlüğünü kabul ettirmeyi
- C) Devletin merkezini Çin'e taşımayı
- D) Çin ekonomisini güçlendirmeyi

4. X. yüzyılda Turfan'a gelen Çin elçisi, Uygurlar hakkında şu ifadelerde bulunmuştur: "Onların devletin içinde fakir insan azdır. Yiyeceği olmayanlara da devlet tarafından yardım edilir. Birçokları yüz yaşına kadar yaşar. Olgunluk çağına erişmeden ölenlere pek rastlanmaz."

Bu bilgiye göre Uygurlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sosyal devlet anlayışını benimsediklerine
- B) Konar-göçer yaşam tarzının yaygın olduğuna
- C) Komşularıyla diplomatik ilişkiler kurduklarına
- D) Toplumun refah seviyesinin yüksek olduğuna

5. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinde hükümlerlik hakkının ve yetkisinin kağana, Gök Tanrı tarafından verildiğine inanılırdı. Bu yetki kut olarak ifade edilmiştir. Bu sebeple hükümdar ailesinin toplumda büyük saygınlığı vardı. Kut, kan yoluyla geçtiği için hanedanın bütün erkek üyeleri kağan olma hakkına ve yetkisine sahip oluyordu.

Bu bilgiye göre Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinin devlet yönetimi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kağanın yönetme gücünün kaynağı ilahî'dir.
- B) Kağanın sözü törenin üzerindedir.
- C) Kağan halk oyuyla seçilmiştir.
- D) Kağan, Tanrı-kral sayılmıştır.

6. Mete Han, Çin imparatoriçesine yazdığı mektubunda kendi hayatıyla ilgili olarak şöyle demiştir: "İrmaklar ve göller arasında doğdum, geniş yaylalarda sığırlar ve otlar arasında büyüdüm, kendimi sık sık sınır boylarında buldum."

Bu ifadelerden o dönemdeki Türk toplumunun yaşamı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yerleşik hayata geçtiklerine
- B) Mimarinin geliştiğine
- C) Şehirler kurduklarına
- D) Geçim kaynağının hayvancılık olduğuna

7. Sosyal Bilgiler Öğretmeni, öğrencilerine İslamiyet öncesi eski Türk topluluklarının yaşadıkları coğrafyalarda yazıtlara rastlanıldığını ayrıca tabak, çanak, yüzük, küpe, kemer tokası ve kemik eşyalar gibi günlük kullanılan malzemelerde yazıların bulunduğunu belirtmiştir.

Öğretmenin bu ifadesinden aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Merkeziyetçi yönetimi benimsedikleri
- B) Yazıyı bildikleri ve kullandıkları
- C) Farklı bölgelerde bulundukları
- D) Süs eşyaları kullandıkları

8. Doğu-batı ticaret yolları üzerinde bulunan Uygurlar farklı inanç ve kültürlerden etkilenmişlerdir. Çin'den Budizmi, İran'dan Maniheizmi alan Uygurlar, Akdeniz Havzası'ndan Suriyeli rahipler ve Soğdlar aracılığıyla da Hristiyanlığı, Helenistik edebiyatı ve sanatı öğrenmişlerdir.

Buna göre Uygurlar ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Geniş bir coğrafya ile ilişki kurduklarına
- B) Farklı dinleri benimsediklerine
- C) Hoşgörülü bir toplum oluşturdıklarına
- D) Hâkim hayat tarzlarının göçebelik olduğuna

9. Orta Asya'da yaşayan Türk boyları, kendi aralarındaki anlaşmazlıklar sonucu bölünüp zayıf düştüklerinde komşu devletlerin ve kabilelerin baskılarına maruz kalıyorlardı. Kendilerini koruyacak merkezî ve güçlü bir Türk devleti bulamayınca da topraklarından ayrılıyorlardı.

Bu bilgide Türklerin Orta Asya'dan göç etmelerinin nedenlerinden hangisi vurgulanmıştır?

- A) Ekonomik sorunlar
- B) Kuraklık
- C) Siyasi mücadeleler
- D) Nüfus artışı

10. İlk Türk devletlerinde hukukun temelini “töre” oluştururdu. Törenin oluşumunda; Kut inancı ile kağanlar tarafından konulan kurallar, kurultayda alınan kararlar ve kağanın iradesiyle toplum içinde yavaş yavaş oluşan gelenekler etkili olmuştur. Kağanlar da dâhil herkesin töreye uyması zorunluydu. Töre, çağlar boyu farklı bölgelerde kurulan Türk devletlerinde de etkili olmuştur. **Bu bilgiye göre töre ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

- A) Toplumsal düzeni sağlamaya yönelik kurallardır.
- B) Kaynağını Türk örf ve âdetlerinden almaktadır.
- C) Diğer milletlerle etkileşim sonucu ortaya çıkmıştır.
- D) Yöneticileri ve halkı bağlayıcı niteliktedir.

11. Oğuz Kağan altı oğlu ile birlikte dünyayı fethettikten sonra ana yurduna döndü. Büyük bir kurultay topladı ve halka şölen verdi. Üç büyük oğlu “Bozoklar” sağda, üç küçük oğlu “Üçoklar” solda oturdu. Oğuz Kağan oğullarına şöyle seslendi: “Ey oğullarım, ben çok savaştım, artık çok yaşlandım. Düşmanlarımı ağılattım; dostlarımı sevindirdim.” Daha sonra yurdunu oğulları arasında taksim etti. Ok-yay münasebetine göre Üçokların Bozoklara bağlı olduğunu bildirdi. Töreye bağlı kalmalarını vasiyet etti.

Oğuz Kağan Destanı’ndaki bu ifadelerle göre Oğuzlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İkili teşkilat yapısına sahip oldukları
- B) Boyların yönetimde eşit hakka sahip olduğu
- D) Yerleşik kanun ve kuralları bulunduğu
- E) Etkili bir askerî teşkilat meydana getirdikleri

12. Böğü Kağan’dan (759-779) sonra başa geçen Uygur kağanlarının çoğu, Göktürk hükümdarlarının unvanlarında yer alan “Gök Tengride kut bulmuş” ibaresi yerine, “Ay Tengride kut bulmuş” ibaresini kullanmışlardır.

Uygur kağanlarının unvanlarında “Ay Tengride kut bulmuş” ibaresinin kullanılmasının nedeni aşağıdaki inançlardan hangisiyle ilgilidir?

- A) Maniheizm
- B) Şamanizm
- C) Hristiyanlık
- D) İslamiyet

13. Coğrafi ad olarak Türkiye kelimesi, ilk olarak Bizans kaynaklarında “Orta Asya” için kullanılmıştır. Aynı kaynaklar 9 ve 10. yüzyıllarda Volga’dan, Orta Avrupa’ya kadar uzanan sahaya Türkiye adını vermiştir. 11-13. yüzyıllarda Mısır ve Suriye’ye, 12. yüzyıldan itibaren ise Anadolu’ya Türkiye denilmiştir.

Bu bilgilerden yola çıkarak Türklerle ilgili aşağıdaki çıkarımlardan hangisi yapılabilir?

- A) Bizans hâkimiyetini kabul etmişlerdir.
- B) Farklı bölgelerde hâkimiyet kurmuşlardır.
- C) Değişik dinleri benimsemişlerdir.
- D) Yazılı belgeler oluşturmuşlardır

14. Orta Asya’da kurulan ilk Türk devletlerinde konar-göçer yaşam tarzı hâkimdi. Yazın yaylak denilen serin, sulak, otlağı bol yüksek yaylalarda; kışın ise kışlak denilen daha ılık ova ve vadilerde yaşarlardı.

Bu bilgiye göre Türklerin konar-göçer yaşam tarzına yönelmelerinde aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Temel geçim kaynaklarının hayvancılık olması
- B) Türk boyları arasında siyasi anlaşmazlıkların yaşanması
- C) Çin İmparatorluğu’nun baskı uygulaması
- D) Devlet örgütlenmelerinin merkezîyetçi bir yapıda olması

15. Destân, hikâye gibi sözlü kaynaklarda kadınların yaptığı işler; çadır kurmak, keçe yapmak, çorap ve eldiven örmek, süt sağlamak, yoğurt ve peynir yapmak, yağ çıkartmak, giysi dikmek ve onarmak olarak betimlenmektedir. Dede Korkut’ta ise ata binen, ok atan, kılıç kullanan, Alplik yapan kadınlardan söz edilmektedir.

Buna göre eski Türk kültür yaşantısıyla ilgili;

- I. üretimin ticarete yönelik gerçekleştirildiği,
- II. ekonominin tarım ve savaşa dayandığı,
- III. bozkır-step özelliğini yansıttığı

genellemelerinden hangilerinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II

16. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet öncesi döneme “Cahiliye Dönemi” denmesinin sebeplerinden biri değildir?

- A) İnsanların putlara tapmaları
- B) Şiir ve hitabet sanatlarının gelişmiş olması
- C) Kabileler arasında kan davalarının yaşanması
- D) Toplumda kız çocuğu sahibi olmanın utanç olarak görülmesi

17. Hz. Muhammed, Medine’de toplum içindeki çatışmalara son vermek, Medine’ye hicret etmek zorunda kalan Müslümanları yerli halkla kaynaştırarak bütün üstünlük iddialarını ortadan kaldırmak istemiştir. Bunun için muhacir ve ensar arasında kardeşlik ilan etmiştir.

Buna göre Hz. Muhammed aşağıdakilerden hangisini amaçlamıştır?

- A) Kureyş müşriklerinin ittifakını parçalamayı
- B) Kabilecilik anlayışını yaygınlaştırmayı
- C) Birlik ve beraberliği sağlamayı
- D) İslam Devleti’ni kurmayı

18. Medine şehri "Yesrib" olarak anılırken sonrasında bu şehre "Peygamber Şehri" anlamında "Medinetü'n-Nebi" denilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hicret
- B) Cemel Vakası
- C) Hakem Olayı
- D) Kerbela Olayı

19. Mekkeli müşriklerin Medine’ye yürümesi üzerine Hz. Muhammed Hendek Savaşı’ndan önce çevresindekilerle istişare yapmıştır. Bunun sonucunda Medine etrafına derin bir hendek kazılarak şehir savunması yapılmasına karar verilmiştir.

Bu durum Hz. Muhammed’in aşağıdakilerden hangisine önem verdiğini gösterir?

- A) Adalet
- B) Görüş alışverişine
- C) Hoşgörüye
- D) Yardımseverliğe

20. Hz. Ömer’in halifelik döneminde yaşanan aşağıdaki gelişmelerden hangisi İslam Devleti’nin teşkilatlanmasına yönelik değildir?

- A) Beytü’l mâl adlı hazinenin oluşturulması
- B) Kur’an’ın kitap hâline getirilmesi
- C) Düzenli ordu ve ordugâh şehirlerinin kurulması
- D) Ülke topraklarının yönetim birimlerine ayrılması

NOT: Her soru 5 puandır. Süre 40 dakikadır. Başarılar...

Zeki DOĞAN – www.sosyalciniz.net